

Pitkäjärvi, Kalalähteenoja

Kunnostuskohde

Pitkäjärvi sijaitsee Aitoon ja Vuolijoen välissä. Sen suurin laskuoja on järven pohjoispäättyyn Sammallahteen laskeva Kalalähteenoja, joka kerää vetensä 140 hehtaarin valuma-alueelta.

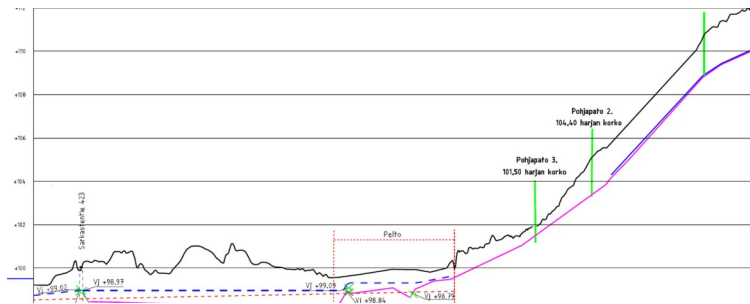

Pitkäjärvi sijaitsee Aitoon ja Vuolijoen välissä.

Lähtötilanne

2,5 kilometrin mittainen Kalalähteenoja saa alkunsa Töyräsojantien varresta Luopioisten entiseltä kaatopaikalta. Kaatopaikan ja pellon välillä oja laskee lähes 15 metriä. Voimakas virtaus vie mukanaan hienoa maa-ainesta, joka tukkii laskuojia ja saa veden nousemaan pelloille.

2,6 hehtaarin peltoalue kärsii vettymishaitoista etenkin kevään sulamisvesien aikaan. Pelloille nouseva vesi vaikeuttaa viljelyä ja lisää järven ravinnekuormitusta.

Kalalähteenoja laskee lähes 15 metriä 600 metrin matkalla. Voimakas virtaus vie mukanaan hienoa maa-ainesta, joka tukkii oja.

Kunnostusaloite

Pitkäjärven kunnostusyhdistys on reilun 10 vuoden ajan niittänyt vesikasvillisuutta matalalta järveltä, joka oli kasvamassa umpeen selkiä myöten. Lisäksi yhdistys on rakentanut kiintoainesta keräävän laskeutusaltaan Lemperinojan suulle järven koilliskulmaan.

Yhdistyksen resurssit eivät riittäneet mittavampaan Kalalähteenojan hankkeeseen, joten se esitti sitä Suvi-hankkeen kunnostuskohteeksi.

Suunnittelu

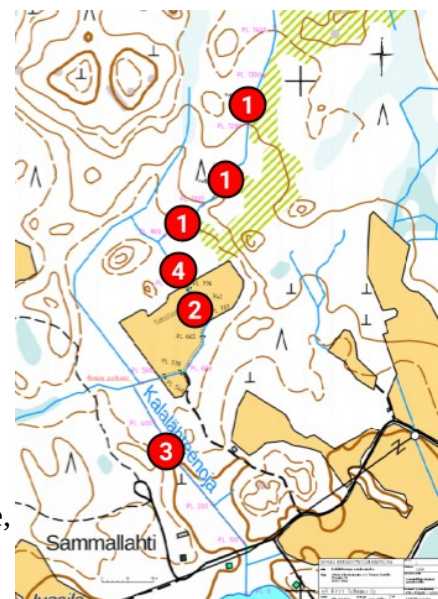
Aitoon kalastuskunta haki Leader-rahoitusta kunnostussuunnitelmalle. Suunnitelma teetettiin KVVY Tutkimus Oy:llä, ja se valmistui marraskuussa 2022.

Suunnitelma

Eroosiota hillitään kolmella pohjapadoilla. Virtausta hidastavat pohjapadot (1) sijoitetaan metsässä laskevaan uomaan niin, ettei veden pidättäminen aiheuta haittaa puustolle.

Peltoja halkova 250 metrin ojaosuus kunnostetaan kaksitasouomaksi (2). Se lisää vesitilavuutta, jolloin vesi ei pääse huuhtomaan ravinteita pelloista. Lisäksi kaksitasouoma hillitsee virtausta ja eroosiota.

Ojauoman rinnalle kaivetaan puolitoista metriä leveä tulvatasanne, joka pysyy kuivana kuivaan aikaan, mutta peittyä veden alle kevään sulamisvesien ja rankkasateiden aikaan.

Veden virtauksen keskittyminen alivesiuomaan parantaa uoman itsepuhdistuskykyä ja vähentää huolto- ja kunnossapitotarvetta. Tulvatasanteelle muodostuu kasvillisuutta, joka edistää ravinteiden sitoutumista ja kiintoaineen laskeutumista sekä monimuotoisuutta. Vettä padottava lasku-uoma (3) perataan 450 metrin matkalta Sarkasentiehen asti.

Kunnostus

Aito Suvi ry haki suunnitelman toteutukseen ELY-rahoitusta ja teetti työt Pauli Sjöstedtillä.

Kunnostus alkoi elokuussa 2023. Erittäin sateinen syksy vaikeutti ja viivytti rakennustöitä, jotka valmistuivat loppuvuodesta 2023.

Pitkäjärven kunnostusyhdistys täydensi kunnostusta ravinnesiepparilla (4). Pellon laidassa ojaan kaivettiin syvennys, johon upotettiin puunrankoja. Niiden pinnalle muodostuu ojaveden ravinteita käyttävä mikrobikasvusto.

Rahoitus

Suunnitteluun saatiin Leader-rahoitusta ja kunnostukseen ELY-rahoitusta.

Omarahoitusosuus katettiin Luopioisten Säästöpankkisäätiön ja Pitkäjärven kunnostusyhdistyksen rahoituksella sekä talkootyöllä.

Kalalähteenojan kaksitasouoma.

Kalalähteenojan pohjapato.

Kalalähteenojan ravinnesieppari.

